

Jacek Gackowski, Małgorzata Markiewicz

55 LAT OD WYDANIA PIERWSZEGO TOMU
UNIwersYTECKIEJ „ARCHEOLOGII”

W kilkudziesięcioletniej historii ukazywania się tomów uniwersyteckiej „Archeologii”, jak dotąd, tylko raz (przy okazji ukazania się tomu XX) zdecydowano się na bibliograficzne podsumowanie naukowej zawartości tego czasopisma (Perzyńska-Holasowa 1993, s. 145–165)¹. Od tego czasu minęło kilka dekad, w trakcie których ukazywały się kolejne numery „AUNC. Archeologia”. W roku 2023 mija 55 lat od ukazania się pierwszego tomu, stąd można traktować tę okrągłą rocznicę jako swego rodzaju pretekst do retrospektywnego spojrzenia wstecz, zwracając szczególną uwagę na strukturę i wartość poznawczą artykułów zamieszczanych na łamach naszego periodyku. Postanowiliśmy także zestawić personalia autorów (tab. 1) oraz przypomnieć imiona i nazwiska redaktorów naukowych (tab. 2), jednak rezygnując z podawania ich stopni i tytułów naukowych, ulegających awansowym zmianom. Okazuje się, że na przestrzeni tych kilkudziesięciu lat łamy naszej „Archeologii” wypełniły artykuły przygotowane przez ponad 200 autorów. Jak wielki jest to dorobek badawczy i edytorski, zdajemy sobie sprawę dopiero przy okazji retrospektywnych podsumowań.

O konieczności systematycznego publikowania wyników badań archeologicznych wspominał już Roman Jakimowicz, twórca i pierwszy kierownik Zakładu Prehistorii toruńskiego Uniwersytetu (Jakimowicz 1947, s. 20–22). Serie wydawnicze i regularnie wydawane czasopisma poruszające problematykę archeologiczną pojawiły się jednak w toruńskim środowisku akademickim dopiero w drugiej połowie lat 60. minionego wieku. Było to zasługą

¹ Podobne zestawienie, prezentujące zawartość kolejnych 20 tomów, będzie zamieszczone w tomie czterdziestym pierwszym „AUNC. Archeologia”. Numer ten powinien ukazać się w 2025 roku.

Kazimierza Żurowskiego, ówczesnego kierownika Katedry Archeologii Polski i Powszechnej UMK, istniejącej w latach 1953–1976 (Małecka-Kukawka 2022, s. 87–90). Kazimierz Żurowski był pierwszym redaktorem naukowym naszego czasopisma. Pełnił tę funkcję w latach 1966–1979 (Kola 2022, s. 163). Autorzy tomu z 1968 roku zamieścili w nim dedykację w związku z trzydziestolecie jego pracy naukowej. Pierwsze tomy ukazywały się w ramach ogólnego dla całego środowiska akademickiego cyklu wydawniczego „Zeszytów Naukowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu” (w serii Nauki Humanistyczno-Społeczne, w której niezmiennie ukazują się także obecnie). Kazimierz Żurowski redagował tomy od wspomnianego już wyżej pierwszego (wydanego w 1968 r.) do piątego (wydanego w 1975 r.). Tom kolejny, szósty, opublikowany w 1980 roku, współredagował dr Jan Grześkowiak (Żurowski 1980, s. 147). Formuła „Zeszytów Naukowych” była utrzymana do tomu trzeciego, a od kolejnego, opublikowanego w roku 1974, czasopismu nadano nowy tytuł: „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Archeologia”. Sygnalizowana korekta tytułowa zbiegła się w czasie ze zmianami organizacyjnymi toruńskiej archeologii akademickiej, których najbardziej transparentnym efektem było powołanie do życia w roku 1976 Instytutu Archeologii i Etnografii (Żurowski 1980, s. 137–138; Małecka-Kukawka 2022, s. 90). Mimo że w kolejnych dekadach dochodziło do korekt nazw i struktury naszego Instytutu, to jednak kolejne tomy były i są wydawane pod tym ostatnim tytułem. W zawartości pierwszych tomów, redagowanych przez K. Żurowskiego, zwracają uwagę artykuły poświęcone najstarszej historii Torunia, Gniezna i Ostrowa Lednickiego (autorzy: K. Żurowski, J. Chudziakowa, A. Kola, W. Matuszewska-Kola), opracowania wyników badań wykopaliskowych pradziejowych i wczesnohistorycznych stanowisk archeologicznych, głównie z terenu ziemi chełmińskiej i dobrzyńskiej, Pojezierza Krajeńskiego i ziemi chojnickiej oraz Kujaw (A. Kola, W. Matuszewska-Kola, G. Wilke, J. Chudziakowa, B. Zielonka, B. Wawrzykowska, J. Grześkowiak). Pojawiały się też pierwsze artykuły prezentujące wyniki badań osób współpracujących z archeologami: antropologów fizycznych, archeozoologów, paleobotaników czy etnografów i geografów (R. Kukier, M. Sobociński, J. Zabłocki, M. Klichowska, J. Berndt, A. Waluszewska-Bubień, A. Florkowski, W. Buchwald, I. Kranzowa, Z. Schramm). Ten interdyscyplinarny profil został utrzymany w kolejnych tomach, chociaż warto podkreślić, że na łamach „Zeszytów” zaczęły pojawiać się także obszerne katalogi źródeł (G. Wilke, J. Chudziakowa, W. Matuszewska-Kola), pierwsze wyniki prac z zakresu archeologii eksperymentalnej (K. Żurowski, A. Kola, G. Wilke) oraz biogramy wybitnych archeologów i recenzje (K. Przewoźna-Armon, J. Grześkowiak).

Wśród autorów współpracujących z miejscowymi archeologami pojawiają się konserwatorzy zabytków (Z. Brochwicz) oraz prahistorycy i osoby spoza archeologii, na co dzień związani z innymi ośrodkami naukowymi i muzealnymi (S. Lewiński, A. Prinke). W tomie szóstym znalazł się pierwszy artykuł podsumowujący dorobek badawczy Instytutu oraz sygnalizujący perspektywy rozwoju toruńskiego ośrodka archeologii podwodnej (A. Kola, G. Wilke) i interdyscyplinarnego, wieloosobowego zespołu powołanego do badań sakralnych obiektów romańskich (w odniesieniu do prac archeologicznych kierowanego wówczas przez K. Żurowskiego i J. Chudziakową) (Żurowski 1980, s. 143–146). Tom szósty, ostatni redagowany przez K. Żurowskiego, sygnalizuje coraz wyraźniejszą specjalizację badawczą poszczególnych pracowników Instytutu (archeologia architektury, archeologia podwodna i konserwacja zabytków archeologicznych), co miało także związek z nową ofertą dydaktyczną dla studentów archeologii. Ten coraz bardziej wyraźny nurt specjalizacyjny, przez wiele kolejnych lat odbierany jako rozpoznawalna marka toruńskiego ośrodka badań archeologicznych, znajdzie odbicie w zawartości kolejnych tomów czasopisma. Niemniej jednak dwa tomy (VII z 1983 r. i VIII z 1984 r.) miały charakter ogólny i były już redagowane przez Jerzego Olczaka i Krystynę Przewoźną-Armon. Zawarte w nich publikacje prezentują między innymi wyniki badań archeologów (w tym od niedawna wówczas zatrudnionych w Instytucie) zajmujących się epoką kamienia, okresem przedrzymskim i rzymskim (M. Marciniak, S. Kukawka, W. Mroczyński, J. Małecka-Kukawka, K. Przewoźna-Armon). Krystalizująca się perspektywa powołania w Instytucie kolejnej specjalności w zakresie archeologicznych badań bronioznawczych została zasygnalizowana kilkoma opublikowanymi wówczas opracowaniami przygotowanymi przez zaproszonych badaczy łódzkich i krakowskich (A. Nowakowski, H. Orłowski, J. Piaskowski). W kolejnych blisko trzydziestu latach (1983–2011) najwyraźniej zaznacza się wspomniany wyżej nurt specjalizacyjny, udokumentowany szeregiem tomów z zakresu archeologii podwodnej (sześć numerów), archeologii szkła (dziewięć numerów) i archeologii architektury (dwa numery). Redaktorem naukowym był wówczas wspomniany J. Olczak, przez wiele lat związany z ośrodkiem poznańskim, a w toruńskim Instytucie zatrudniony od 1979 roku (Chudziak, Markiewicz 2022, s. 181; Małecka-Kukawka 2022, s. 90). Jerzy Olczak zredagował 24 tomy, głównie wspomniane specjalizacyjne, ale także ogólne, których za jego kadencji redaktorskiej ukazało się osiem. Przeglądając kolejne tomy z tego okresu, nietrudno dostrzec, że w tych ostatnich nierzadko publikowano także artykuły z zakresu archeologii podwodnej (np. tom XXV) czy archeologii architektury (np. tom XX). Osiągnięcia badawcze z zakresu

tej pierwszej specjalności i ich utrwalenie publikacyjne to przede wszystkim zasługa dwóch pracowników Instytutu: Gerarda Wilke i Andrzeja Koli. Pierwszy artykuł programowy wymienionych, sygnalizujący perspektywy badawcze w zakresie archeologii podwodnej, pojawił się już w tomie VI z 1980 roku. Poza kolejnymi pracami ich autorstwa, w tomach „podwodnych” pojawiały się teksty archeologów spoza Torunia oraz osób zaproszonych do publikowania różnych aspektów, np. prawnych, związanych z eksploracją podwodną (np. P. Smolarka, J. Litwina, M. Wilke). Warto podkreślić, że już w 1983 roku pierwszy tom *Archeologii Podwodnej* ukazał się w języku angielskim, co miało szczególne znaczenie promocyjne dla tej toruńskiej specjalności. W kolejnych zaczęli publikować także młodszy pracownicy Instytutu zajmujący się badaniami podwodnymi (np. Cz. Pietrzykowski, R. Franczuk, M. Kolasa, K. Grążawski, J. Gackowski). Z biegiem czasu grono osób współpracujących i publikujących w tomach „podwodnych” znacząco powiększyło się o kilku przyrodników (np. A. Zielski, M. Błaszczewicz, I. i M. Polcynowie, T. Stępnik). Ostatni tom z przywoływanej tu specjalności badawczej (tym razem pod redakcją A. Koli) ukazał się w 2011 roku. Zwracają uwagę artykuły najmłodszego pokolenia badaczy „podwodnych” tamtego czasu (A. Rembisz, A. Pydyna, R. Domżała, P. Ruteckiego, T. Bednarza, D. Kaczora, W. Szulc, A. Koperkiewicza, K. Radka, D. Baran). Otwieranie się toruńskiej archeologii podwodnej na współpracę międzynarodową, zainicjowane jeszcze w dekadzie lat 80. minionego wieku przez G. Wilke i kontynuowane przez Andrzeja Pydyna, znalazło oddźwięk w zawartości wspomnianego tomu, do którego trafiły artykuły G.F. Bassa (USA) i S. Gluščevića (Chorwacja).

Pierwszy tom (w ciągłej numeracji oznaczony jako XIII) poświęcony problematyce archeologii architektury pojawił się w roku 1990. Kolejny dwa lata później (tom XX). Warto jednak pamiętać, o czym już wyżej wspomniano, że szereg tego rodzaju opracowań znajdowało się w tomach ogólnych (np. artykuł J. Chudziakowej już w tomie VI z 1980 roku, później także innych autorów w tomach XVII, XX, XXIII, XXVIII, XXX). Publikacje z zakresu specjalności „architektonicznej” to efekt wielkiego zaangażowania wieloosobowego zespołu, którym przez wiele lat kierowała Jadwiga Chudziakowa. Warto tu wymienić grono pracowników Instytutu i współpracujących z nim osób, publikujących na łamach „AUNC. Archeologia”: J. Dubikajtisa, K. Sulkowską-Tuszyńską, W. Chudziaka, M. Wiewiórę, P. Kołosowskiego, a także zapraszanych do współpracy polskich badaczy spoza Instytutu: R. Kabacińskiego, Z. Świechowskiego, S. Skibińskiego, B. Zimnowodę-Krajewską, K. Ryszewską, A. Florkowskiego, A. Wyrwę oraz zagranicznych – P. Racineta (Francja).

Archeologii szkła poświęcono aż dziewięć zeszytów, co było zasługą prof. J. Olczaka, który potrafił mobilizować „środowisko szklarskie” chętnie publikujące na łamach czasopisma redagowanego przez prekursora badań w tej dziedzinie archeologii. Tematyka prac jest bardzo urozmaicona, poruszają one różne aspekty badań nad szkłem i szklarstwem od antyku po czasy nowożytne. O weryfikacji hut szkła na terenie Polski pisali: J. Olczak, M. Mucha, M. Rubnikowicz, M. Markiewicz, a o badaniach wykopaliskowych np. M. Rubnikowicz, M. Mucha. Problemy związane z konserwacją szkła podejmowali B. Soldenhoff i J. Kunicki-Goldfinger, natomiast tematy związane z kwestiami technologicznymi omawiali T. Stawiarska, A. Girdwoyń, E. Greiner-Wronowa, L. Stoch, M. Brabenec, E. Černá. Najwięcej miejsca poświęcono różnorodnym zabytkom szklanym od rzymskich lamp oliwnych (J. Olczak), paciorków kultury łuzyckiej (T. Malinowski) przez średniowieczne naczynia szklane (np. S. Ciepiela-Kubalska, M. Markiewicz) do późnośredniowiecznych i nowożytnych naczyń (A. Gołębiewski, S. Ciepiela-Kubalska, Ł. Brzeżycka, R. Kozłowska, A. Nowakowski, J. Olczak, I. Kutylowska) i oszkleń (M. Markiewicz, M. Nawracki). Podejmowano tematy związane ze stanem badań (np. J. Olczak, M. Dekówna, A. Kokowski, M. Mucha), metodologią (B. Stolpiak, M. Dekówna, T. Stawiarska) i nazewnictwem (M. Grzegorz, J. Maciejewski). Dzięki publikacjom tam zawartym poznaliśmy też różne kwestie związane ze szklarstwem w Czechach (E. Černá, Z. Himmelová), byłym ZSRR (J.L. Szczapowa, Z.A. Lvova), a także w Bułgarii – Novae (J. Olczak) czy we Włoszech na wyspie Torcello (E. Tabaczyńska).

Ostatnia dekada minionego wieku i pierwsza kolejnego to czas krystalizowania się kolejnych dwóch obszarów specjalistycznych badań archeologicznych toruńskiej archeologii uniwersyteckiej. Było to wynikiem zatrudnienia w Toruniu Mariusza Mielczarka i Nicolasa Sekundy, zajmujących się badaniami starożytnego antyku i kultur śródziemnomorskich, oraz Andrzeja Nowakowskiego, wybitnego badacza archeologii i historii uzbrojenia. Wprawdzie nie wydawano odrębnych, specjalistycznych tomów „AUNC. Archeologia” z sygnalizowanych zakresów, ale w kilku numerach nietrudno znaleźć artykuły o tematyce „antycznej” (np. M. Olszty-Bloch – tom XXVIII z 2001 r., M. Mielczarka – tom XXVIII z 2001 r., W. Brillowskiego, E. Walczak, P. Skupniewicz i L. Zinkowa – tom XXX z 2006 r.) oraz bronioznawczej, np. wspomnianego A. Nowakowskiego (dość wcześnie, bo już w tomie VIII z 1984 r.) i A. Chęcia (w tomie XXVIII z 2001 r.). Wspomniane wyżej tomy ogólne, wydawane w końcu lat 90. minionego wieku i na początku kolejnego stulecia, zawierają artykuły różnych autorów, głównie jednak pracowników

Instytutu zajmujących się problematyką pradziejową (S. Kukawka, J. Małeczka-Kukawka, A.Z. Bokinić, J. Gackowski) i średniowieczną oraz nowożytną (A. Kola, W. Chudziak, D. Poliński, J. Olczak). Warto zwrócić uwagę, że w tomie XVII z 1991 roku opublikowano artykuł prezentujący dorobek i perspektywy badawcze w zakresie ekspertyz dendrochronologicznych (A. Zielski). W serii tomów ogólnych wydawanych, jak już wyżej wspomniano, obok tomów specjalistycznych uwagę zwraca tom XXVIII z 2001 roku, w którym przyjęto nowy układ treści, dzieląc ją na „Starożytność”, „Średniowiecze – nowożytność” oraz „Varia”. Podobną strukturę ma tom XXX z 2006 roku, przy czym artykuły dotyczące archeologii starożytności zawarto w bloku o tytule „Antyk”.

Przegląd dotychczas opublikowanych tomów pokazuje, że bodaj najmniej liczne są artykuły poruszające problematykę konserwacji zabytków archeologicznych, jednej z wiodących przez wiele lat specjalności toruńskiego Instytutu. Zwracają jedynie uwagę artykuły Z. Brochwicza z 1974 roku, S. Skibińskiego i M. Kęsy-Lewandowskiej z 1990 roku, S. Skibińskiego i K. Wieczorkowskiego z 1992 roku, S. Skibińskiego i A. Wyrwy z 1995 roku, B. Soldenhoff z 1991 roku. Wymienieni autorzy przygotowywali swoje opracowania w ramach współpracy z osobami zajmującymi się archeologią architektury i archeologią szkła.

Przypomniany wyżej nurt badań specjalistycznych, mający większe lub mniejsze odzwierciedlenie w artykułach zamieszczanych na łamach naszego czasopisma, uległ zamknięciu wraz z ostatnim tomem podwodnym, opublikowanym w 2011 roku („AUNC. Archeologia. Archeologia Podwodna” 6). Zaniechano także publikacji tomów specjalistycznych z pozostałych, przez wiele lat wypracowanych obszarów badawczych. Trudno jednak powiedzieć, czy można oceniać to jako efekt nieuchronnych, naturalnych zmian pokoleniowych i tym samym braku następców kontynuujących dzieła swoich mistrzów, czy raczej jako efekt kształtowania się nowej perspektywy badań archeologicznych i w ślad za tym innej oferty publikacyjnej. W roku 2006 ukazał się ostatni tom redagowany przez J. Olczaka. Kolejny, wspomniany wyżej ostatni tom „podwodny” redagował A. Kola. W latach 2012–2020 opublikowano pięć tomów „ogólnych”, redagowanych przez Daniela Makowieckiego. Taki charakter mają także kolejne trzy tomy z lat 2021–2023, redagowane przez Jacka Gackowskiego. Autorami artykułów są pracownicy Instytutu (M. Markiewicz, M. Wiewióra, J. Małeczka-Kukawka, S. Kukawka, G. Osipowicz, K. Cyrek, D. Makowiecki, J. Bojarski, M. Weinkauff, E. Bokinić, M. Olszta-Bloch, J. Rakoczy, D. Poliński, M. Grupa, A. Drązkowska) oraz badacze spoza naszej placówki, także zagraniczni (O. Sytnyk, H. Pomianowska, N. Sekunda, D. Borówka, K. Misiewicz, M. Bogacki,

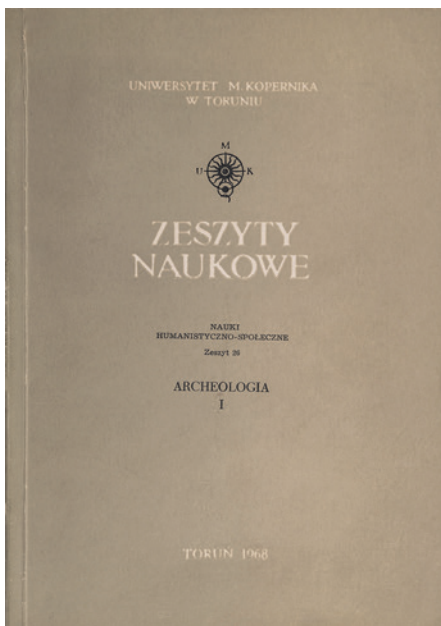
W. Małkowski). Zwracają uwagę artykuły młodych badaczy, w tym doktorantów naszego Instytutu (m.in. M. Majorek, D. Grupa, P. Banasiak, M. Pronobis, D. Werra, M. Zabilska, D. Nowak, J. Stępnik, K. Kurzyk, M. Sudoł, K. Adamczak, M.T. Krajcarz, M. Krajcarz, I. Głuszek, E. Siemianowska, S. Kalinowski, S. Wadyl, K.A. Błoch, B. Wasik, S. Nowak, R. Cisło, D. Szczupak, M. Zawol). Niektóre najnowsze tomy ogólne mają jednak w kilku przypadkach charakter opracowań „epokowych”. Na przykład tom XXXIV z 2015 roku w całości został poświęcony problematyce epoki kamienia (autorzy: M. Sudoł, K. Cyrek, A. Nowak, K. Szpunar, D. Bobak, M. Półtowicz-Bobak, B. Bielińska-Majewska, E. Ciepielewska, A.J. Tomaszewski, F. Marciniak, P. Papiernik, D.K. Płaza, M. Szubski, D.H. Werra, R. Siuda, O. Grafka, T. Segit, P. Wójcicki). Także tom XXXVII, wydany w 2021 roku, dokumentuje dorobek badawczy toruńskich doktorantów i młodych doktorów, prezentowanych podczas konferencji jubileuszowej Instytutu Archeologii w 2016 roku (autorzy: E. Jurzysta, J. Orłowska, J. Kuriga, B. Bielińska-Majewska, M. Gwardecki, Ł. Kowalski, Sz. Rosołowski, M. Kozicka, M. Sosnowski, M. Przymorska-Sztuczka, J. Mosiejczyk, E. Siemianowska, P. Szczepanik, M. Magalski, M. Majorek, M. Nowak). Tom XXXVIII, wydany w 2022 roku, wypełniają artykuły (poza tekstem wspomnieniowym poświęconym Profesorowi B. Gedidze) poruszające problematykę archeologii pradziejowej o różnym zakresie poznawczym, od prezentacji źródeł, poprzez ich analizy transdyscyplinarne, po zagadnienia religioznawcze (J. Małecka-Kukawka, B. Bielińska-Majewska, R. Uziembło, E. Bokiniec, J. Wojtecki, M. Kurzyńska, J. Gackowski, A. Garbacz-Klempka, Sz. Rosołowski, M. Perek-Nowak, M. Piękoś, P. Żak, Sz. Nowaczyk, A. Rembisz-Lubiejewska, M.K. Kocińska, T. Stawiarska, M. Bis) oraz archeologii historycznej (B. Wasik, P. Szczepanik). Do tomu tegorocznego, głównie poświęconego problematyce archeologii historycznej, trafiło obszerne opracowanie G. Wilke przybliżające fenomen „żyjących” średniowiecznych mostów Europy. Zagadnienia z zakresu archeologii miast obecne są w artykułach B. Wasika, M. Wiewióry, A. Momot, J. Mosiejczyka, A. Dąbal i K. Sulkowskiej-Tuszyńskiej. Tom uzupełniają opracowania pojedynczych, różnoczasowych znalezisk archeologicznych (M. Kurzyńska, J. Gackowski, Sz. Rosołowski, A. Garbacz-Klempka).

Można zatem dostrzec, że „historia koło zatoczyła” i tym samym wrócono do pierwotnej koncepcji publikowania większych lub mniejszych artykułów badaczy zajmujących się archeologią różną, zarówno pradziejową, jak i wczesnohistoryczną, jednak już bez trwałego jej związku z powyższymi nurtami specjalistycznymi. Warto podkreślić, że „AUNC. Archeologia” coraz szerzej udostępnia swoje łamy autorom zewnętrznym, co ma istotny związek z postrze-

ganiem i ambicjami redakcji tego czasopisma, by periodyk ten coraz śmielej znajdował swoje ważne miejsce na ogólnopolskiej mapie czasopism archeologicznych. Służy temu także, od numeru XXXII (wyd. w 2012 r.) otwarty dostęp treści (Open Access) wszystkich kolejnych tomów. Sądzymy także, że stopniowe przechodzenie w stronę wersji anglojęzycznej publikowanych artykułów pozwoli również na ich powszechniejsze dotarcie do czytelnika europejskiego².

W okresie minionych 55 lat rolę redaktora naukowego pełniło 10 osób, pracowników Instytutu. Najdłużej funkcję tę piastował J. Olczak (tab. 2). Łamy „AUNC. Archeologia” wypełniły opracowania pracowników naszej placówki oraz coraz liczniej zapraszanych autorów zewnętrznych, nierzadko badaczy wielkiego formatu naukowego, mających swoje trwałe miejsce w archeologii Europy i Polski, np. G. Bassa, P. Smolarka, T. Malinowskiego, A. Kokowskiego, M. Dekówny, T. Stawiarskiej czy J.L. Szczapowej, W. Rączkowskiego, A. Prinke czy A. Wyrwy (tab. 1). Czasopismo od samego początku jego zaistnienia miało mieć charakter rocznika, ale ów reżim czasowy systematycznego, corocznego wydawania w różnych okresach i z różnych powodów nie był utrzymany (tab. 2). Zmianie ulegała szata graficzna okładki (ryc. 1). Do tomu III dość nieciekawia, utrzymana w estetyce dekady lat 60. minionego wieku (ryc. 1: a). Istotna zmiana nastąpiła wraz z wydaniem tomu IV, kiedy to korekcie uległa kolorystyka (w stronę bardziej ciepłych barw) oraz tytulatura. Tytuł nagłówekowy „Zeszyty Naukowe” został zastąpiony nowym: „Acta Universitatis Nicolai Copernici” (ryc. 1: b). Wreszcie od tomu XXXI czasopismo ma zupełnie nową okładkę, zarówno pod względem graficznym, jak i kolorystycznym, zaprojektowaną przez prof. K. Skrzypczyka (Katedra Projektowania Graficznego Wydziału Sztuk Pięknych UMK) (ryc. 1: c, d).

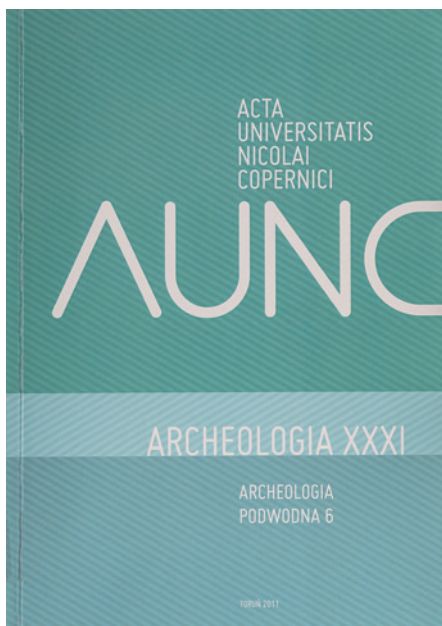
² Od I do VIII tomu do artykułów dołączano niemieckojęzyczne streszczenia. Tom XI (Archeologia Podwodna 1) był w całości publikowany w języku angielskim. Od tego też czasu w kolejnych tomach przy końcu każdego artykułu pojawiły się streszczenia anglojęzyczne. W czasopiśmie zamieszczono także pojedyncze artykuły w całości napisane w tym ostatnim języku, zaopatrzone w streszczenia polskojęzyczne.

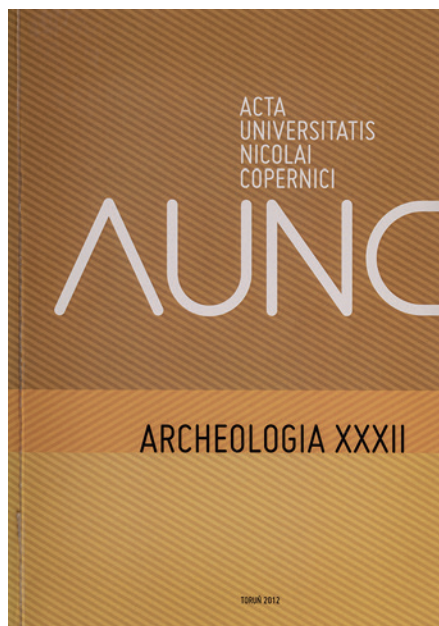
a

b

c

d

Ryc. 1. Pierwsze okładki „Zeszytów Naukowych. Archeologia” (a: tomy od I do III) i „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Archeologia” (b: tomy od IV do XXX; c: tom XXXI; d: tomy od XXXII) (fot. W. Ochotny)

Bibliografia

- Chudziak W., Markiewicz M., 2022, *Jerzy Olczak (1929–2007) – na styku archeologii poznańskiej i toruńskiej*, [w:] 80, 70, 40 – *Trzy Jubileusze Archeologii Akademickiej w Toruniu*, red. W. Chudziak, J. Gackowski, D. Makowiecki, Toruń, s. 179–186.
- Jakimowicz R., 1947, *Powstanie ośrodka prehistorycznego w Toruniu, jego zadania i zamierzenia*, *Z Otchłani Wieków*, R. XVI, z. 1–2, s. 19–22.
- Kola A., 2022, *Kazimierz Żurowski (1909–1987) – wspomnienie ucznia*, [w:] 80, 70, 40 – *Trzy Jubileusze Archeologii Akademickiej w Toruniu*, red. W. Chudziak, J. Gackowski, D. Makowiecki, Toruń, s. 157–168.
- Małecka-Kukawka J., 2022, *Od Zakładu Prehistorii do Instytutu Archeologii. Zarys przemian organizacyjnych toruńskiej archeologii akademickiej w okresie powojennym*, [w:] 80, 70, 40 – *Trzy Jubileusze Archeologii Akademickiej w Toruniu*, red. W. Chudziak, J. Gackowski, D. Makowiecki, Toruń, s. 81–102.
- Perzyńska-Holasowa M., 1993, *Bibliografia zawartości zeszytów Acta Universitatis Nicolai Copernici, Archeologia (poprzednio Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu). Zeszyty I–XX (1968–1992)*, *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Archeologia*, t. 21, s. 145–165.
- Żurowski K., 1980, *Działalność Katedry Archeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w latach 1971–1976*, *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Archeologia*, t. 6, s. 137–1149.

Tab. 1. Wykaz tomów „AUNC. Archeologia” z ich profilami i redaktorami (oprac. M. Markiewicz, J. Gackowski)

Nr tomu	Rok wydania	Otwarty dostęp	Profil zawartości tomu	Redaktor naukowy	Współredaktorzy
I	1968	–	ogólny	Kazimierz Żurowski	Tadeusz Grudziński, Jan Grześkowiak
II	1969	–	ogólny	Kazimierz Żurowski	Tadeusz Grudziński, Jan Grześkowiak
III	1972	–	ogólny	Kazimierz Żurowski	Tadeusz Grudziński, Jan Grześkowiak
IV	1974	–	ogólny	Kazimierz Żurowski	Tadeusz Grudziński, Jan Grześkowiak
V	1975	–	ogólny	Kazimierz Żurowski	Tadeusz Grudziński, Jan Grześkowiak
VI	1980	–	ogólny	Kazimierz Żurowski, Jan Grześkowiak	–
VII	1983	–	ogólny	Jerzy Olczak, Krzyszyna Przewoźna-Armonowa	–
VIII	1984	–	ogólny	Jerzy Olczak	–
IX	1983	–	Archeologia Podwodna 1	Jerzy Olczak, Gerard Wilke	–
X	1984	–	Archeologia Szkła 1	Jerzy Olczak	–
XI	1985	–	Archeologia Podwodna 2	Jerzy Olczak, Andrzej Kola	–
XII	1987	–	Archeologia Szkła 2	Jerzy Olczak	–
XIII	1990	–	Archeologia Architektury 1	Jerzy Olczak, Jadwiga Chudziakowa	–
XIV	1989	–	Archeologia Szkła 3	Jerzy Olczak	–
XV	1991	–	Archeologia Podwodna 3	Jerzy Olczak	–
XVI	1989	–	ogólny	Jerzy Olczak	–
XVII	1991	–	ogólny	Jerzy Olczak	–

Nr tomu	Rok wydania	Otwarty dostęp	Profil zawartości tomu	Redaktor naukowy	Współredaktorzy
XVIII	1991	–	Archeologia Szkla 4	Jerzy Olczak	–
XIX	1991	–	Archeologia Szkla 5	Jerzy Olczak	–
XX	1992	–	Archeologia Architektury 2	Jerzy Olczak	–
XXI	1983	–	ogólny	Jerzy Olczak	–
XXII	1995	–	Archeologia Szkla 6	Jerzy Olczak	–
XXIII	1995	–	ogólny	Jerzy Olczak	–
XXIV	1995	–	Archeologia Podwodna 4	Jerzy Olczak	–
XXV	1995	–	Archeologia Podwodna 5	Jerzy Olczak	–
XXVI	1996	–	Archeologia Szkla 7	Jerzy Olczak	–
XXVII	1999	–	Archeologia Szkla 8	Jerzy Olczak	–
XXVIII	2001	–	ogólny	Jerzy Olczak	–
XXIX	2005	–	Archeologia Szkla 9	Jerzy Olczak	–
XXX	2006	–	ogólny	Jerzy Olczak	–
XXXI	2011	–	Archeologia Podwodna	Andrzej Kola	–
XXXII	2012	open access	ogólny	Daniel Makowiecki	–
XXXIII	2013	open access	ogólny	Daniel Makowiecki	–
XXXIV	2015	open access	ogólny	Daniel Makowiecki	–
XXXV	2017	open access	ogólny	Daniel Makowiecki	–
XXXVI	2020	open access	ogólny	Daniel Makowiecki	–
XXXVII	2021	open access	ogólny	Jacek Gackowski	–
XXXVIII	2022	open access	ogólny	Jacek Gackowski	–

Tab. 2. Lista autorów publikujących w „AUNC. Archeologia” wraz z liczbą zamieszczonych artykułów (zestawili J. Gackowski, M. Markiewicz)

Nazwisko i imię	Liczba art.	Nazwisko i imię	Liczba art.
Adamczak Kamil	1	Dąbrowski Jacek	1
Banasiak Patryk	1	Dekówna Maria	2
Baran Danuta	1	Domżał Robert	1
Bass Georg F.	1	Drązkowska Anna	1
Bednarz Tomasz	1	Dubikajtis Jerzy	4
Berndt Jerzy	1	Dunin-Karwicka Teresa	1
Bielińska-Majewska Beata	3	Florkowski Andrzej	6
Bienias Dorota	1	Frýda František	1
Bis Magdalena	1	Gackowski Jacek	12
Błaszkwicz Mirosław	1	Girdwoyń Anna	2
Błoch Katarzyna A.	1	Gluščević Smiljan	1
Bobak Dariusz	1	Głuszek Inga	1
Bogacki Miron	1	Gołębiewski Andrzej	1
Bojarski Jacek	1	Grafka Oliwia	1
Bokiniec Andrzej	1	Grążawski Kazimierz	3
Bokiniec Ewa	3	Greiner-Wronowa Elżbieta	2
Borowka Dawid	1	Grupa Dawid	1
Brabenec Miloslav	1	Grupa Małgorzata ¹	4
Brillowski Wojciech	1	Grzegorz Maksymilian	1
Brochwicz Zbigniew	1	Grzeškowiak Jan	4
Brzeżycka Łucja	2	Grzęda Marian	1
Buchwald Wiesław	1	Gwardecki Mateusz	1
Černá Eva	3	Himmelová Zdenka	1
Chęć Adam	3	Jablkowski Janusz	1
Chudziak Wojciech	10	Jabłoński Zbigniew	2
Chudziakowa Jadwiga	10	Janikowski Januariusz	1
Ciepiela-Kubalska Sławomira	8	Jurzysta Ewa	1
Ciepielewska Elżbieta	1	Kabaciński Ryszard	2
Cisło Radosław	2	Kaczor Dariusz	1
Cyrek Krzysztof	3	Kalinowski Sebastian	1
Czaja Roman	1	Karwowski Andrzej C.	2
Czyżewski Łukasz	1	Kaźmierczak Ryszard	1
Dąbał Anna	1	Kęsy-Lewandowska Maria	1

¹ Wcześniej pod nazwiskiem i imieniem: Kolasa Małgorzata.

Nazwisko i imię	Liczba art.	Nazwisko i imię	Liczba art.
Klichowska Melania	1	Marciniak Marian	1
Kocińska Maria K.	1	Markiewicz Małgorzata	11
Kokowski Andrzej	3	Matuszewska-Kola Wiesława	7
Kola Andrzej	16	Mielczarek Mariusz	5
Koperkiewicz Arkadiusz	2	Misiewicz Krzysztof	1
Kołosowski Przemysław	1	Molewski Paweł	1
Kowalewski Jacek	2	Momot Agata	1
Kowalski Łukasz	1	Mosiejczyk Jakub	2
Kowalski Wojciech	1	Mroczyński Wojciech	1
Kozicka Magdalena	1	Mucha Maria	5
Kozłowska Ryta	1	Nawracki Maciej	4
Krajcarz Maciej T.	1	Nowaczyk Szymon	1
Krajcarz Magdalena	1	Nowak Adam	1
Kranzowa Irena	3	Nowak Dorota	1
Kukawka Stanisław	4	Nowak Marcin	2
Kukier Ryszard	1	Nowak Sebastian	1
Kunicki-Goldfinger Jerzy J.	1	Nowakowski Andrzej	3
Kuriga Justyna	1	Olczak Jerzy	25
Kurzyk Krzysztof	1	Olszta-Bloch Magdalena	3
Kurzyńska Małgorzata	2	Orłowska Justyna	1
Kutyłowska Irena	1	Orłowski Tomasz H.	1
Lewiński Stefan	1	Osipowicz Grzegorz	1
Litwin Jerzy	1	Ossowski Waldemar	1
Lwowa Slata A.	1	Papiernik Piotr	1
Łapo Jerzy M.	1	Perek-Nowak Małgorzata	1
Łuczak Bogdan	1	Perzyńska-Holasowa Maria	1
Maciejewski Jerzy	1	Piaskowski Jerzy	1
Mackiewicz Adam	1	Pietrzykowski Czesław	3
Magalski Mateusz	1	Piękość Marcin	1
Majorek Magdalena	2	Płaza Dominik K.	1
Makowiecki Daniel	1	Polcyn Ilona	1
Malinowski Andrzej	2	Polcyn Marek	1
Malinowski Tadeusz	1	Poliński Dariusz	3
Małecka-Kukawka Jolanta	7	Połowicz-Bobak Marta	1
Małkowski Wiesław	1	Pomianowska Halina	1
Marciniak Filip	1	Prinke Andrzej	1

Nazwisko i imię	Liczba art.	Nazwisko i imię	Liczba art.
Pronobis Maria	1	Sudoł Magdalena	3
Przewoźna-Armon Krystyna ²	3	Sulkowska-Tuszyńska Krystyna	4
Przymorska-Sztuczka Magdalena	1	Sytnyk Oleksandr	1
Pydyn Andrzej	5	Szczapowa Julia L.	1
Racinet Philippe	1	Szczepanik Paweł	2
Radka Krzysztof	2	Szczupak Dominika	1
Rakoczy Jacek	1	Szpunar Karolina	1
Rączkowski Włodzimierz	1	Szubski Michał	1
Rembisz-Lubiejewska Anna ³	2	Szulta Wojciech	4
Rosołowski Szymon	2	Szymczak Artur	1
Rubnikowicz Marek	8	Świechowski Zygmunt	1
Rutecki Paweł	1	Tabaczyńska Eleonora	2
Ryszewska Katarzyna	1	Tomaszewski Andrzej J.	1
Salm Jan	1	Uziembło Romualda ⁴	2
Schramm Zdzisława	3	Venclová Natalie	1
Segit Tomasz	1	Wadył Sławomir	1
Sekunda Nicholas	1	Walczak Eliza	1
Siemianowska Ewelina	2	Waluszewska-Bubień Aleksandra	2
Siemińska Dominika	2	Wasik Bogusz	3
Sikorski Andrzej	1	Wawrzykowska Bogusława	1
Siuda Rafał	1	Weinkauf Marcin	2
Skibiński Sławomir	3	Werra Dagmara H.	2
Skupniewicz Patryk	1	Wieczorkowski Kazimierz	1
Smolarek Przemysław	2	Wiewióra Marcin	5
Sobociński Marian	3	Wilke Gerard	17
Soldenhoff Bożena	2	Wilke Maria	1
Sosnowska Alina	1	Wojtecki Jakub	1
Sosnowski Mateusz	1	Wójcicki Paweł	1
Stawiarska Teresa	5	Wyrwa Andrzej	1
Stępnik Joanna	1	Zabilska Mirosława	1
Stępnik Tomasz	1	Zabłocki Jan	1
Stoch Leszek	2	Zawol Magdalena	1
Stolpiak Barbara	3	Zielonka Bonifacy	3

² Wcześniej pod nazwiskiem i imieniem: Przewoźna Krystyna, także Przewoźna-Armonowa Krystyna.

³ Wcześniej pod nazwiskiem i imieniem: Rembisz Anna.

⁴ Wcześniej pod nazwiskiem i imieniem: Franczuk Romualda.

[250]

Nazwisko i imię	Liczba art.
Zielski Andrzej	4
Zimnowoda-Krajewska Bożena	1
Zinkow Leszek	1
Żak Paweł	1
Żurowski Kazimierz	5